

“De natuur in het Noorden is heel kwetsbaar. Nergens op aarde verandert het klimaat zo snel als in de poolgebieden. Zomerijs wordt schaars. Gletsjers smelten. De permafrost ontdooit. De zeeën worden warmer... Heel veel dieren worden bedreigd in hun bestaan. Juist die dieren fascineren me zo. (...) Deze dieren verdienen aandacht, bescherming en verwondering.”

Uit *Noord* van Jesse Goossens en Marieke ten Berge

Top 5 Jeugd

- 1 **De waanzinnige boomhut van 130 verdiepingen**
Andy Griffiths en Terry Denton
- 2 **Coco kan het!**
Loes Riphagen
- 3 **De Grize Jager 15. De vermiste prins**
John Flanagan
- 4 **Baby ziet...**
Chez Pichhall
- 5 **Bedtijdverhalen voor rebelse meisjes**
Elena Favilli en Francesca Cavallo

Top 5 Non-fictie

- 1 **De tuinen van Buitenzorg**
Jan Brokken
- 2 **Een nieuw sociaal contract**
Pieter Omtzigt
- 3 **Dat wordt nooit wat!**
Bert Visscher
- 4 **Uitwaaien**
Daphne Deckers
- 5 **De meeste mensen deugen**
Rutger Bregman

Bron: CPNB Bestseller 60

Wonderlijke non-fictieboeken

Er verschijnen veel boeiende informatieve boeken voor kinderen, met schitterende illustraties. Uitgeverij Lemniscaat heeft zelfs een specifiek non-fictiefonds, maar ook andere uitgeverijen dragen het informatieve boek een warm hart toe. En natuurlijk is er internet, maar een mooi informatief boek leert kinderen veel meer. **T**oin Duijx

Illustrator Marieke ten Berge heeft een enorme passie voor het hoge Noorden en dan met name voor de poolgebieden. Met haar gezin reist ze al jaren naar Scandinavië. ‘Het voelt voor ons telkens weer als thuiskomen: de ongerepte en enorm uitgestrekte natuur, de kleuren van het landschap en de dieren die er leven.’ Deze reizen inspireerde haar tot schitterende prenten.

In het mooi vormgegeven informatieve boek *Noord* maken we kennis met 35 bijzondere dieren, dieren die soms wel bekend zijn, maar vaak ook onbekend. Jesse Goossens kruipt in de huid van de dieren en laat in de ik-vorm de dieren over zichzelf vertellen. Een mooi gekozen invalshoek, waardoor de informatie heel levendig en invoelbaar overkomt.

Zo lezen we bij het rendier, dat redelijk bekend is van onder meer het kerstliedje *Rudolph the red-nosed reindeer*, waarom rendieren een rode neus hebben: ‘Mijn neus is behaard en zit vol met bloedvaatjes, waardoor de lucht die ik inadem wordt

opgewarmd voordat hij bij mijn longen komt.’ En zo worden nog veel meer wetenswaardigheden over het rendier verteld: ‘Je zou denken dat ik zo indrukwekkend ben dat andere dieren me met rust laten, maar helaas is dat niet zo: veelvraten, beren en adelaars lusten me rauw. Er is zelfs ooit een heel rendierkarkas in het lichaam van een Groenlandse haai gevonden.’

We leren ook minder bekende dieren kennen. Zoals de ringelrob die ijsberen om de tuin leidt door bellen onder water te blazen of de Euraziatische lynx die met zijn bijzondere ogen een plaatsje heeft veroverd in Noordse mythen waar hij ‘in de toekomst en in het hart van mensen [kan] kijken’ en met zijn gepluimde oren ‘de gedachten van mensen kan horen’. Het is de auteur gelukt om werkelijk uitermate interessante informatie op een heel toegankelijke wijze te vertellen.

Vormgeving

Elk dier krijgt een volle spread: op de ene pagina staat steeds een grote,

Jeugd

Noord / 8+

Jesse Goossens

Inleiding en illustraties
Marieke ten Berge

Lemniscaat
€ 19,99

zeer kunstzinnige houtsnede van het dier afgebeeld en op de andere pagina de informatie. In een klein kader met een gekleurde achtergrond staan kort wat feiten opgesomd, zoals waar het dier voorkomt en wat de ‘beschermstatus’ is. De vormgever wordt in het colofon niet genoemd, maar alle hulde aan haar of hem, want er is een rustige, overzichtelijk bladspiegel die direct je aandacht vraagt. Een boek dat je niet direct van de eerste tot de laatste pagina leest, maar dat je op een opvallende plaats laat slingeren en soms weer oppakt om je te laten meeslepen met een verhaal dat een bijzonder dier vertelt.

Papieren museum

Lang geleden leefden er ook al bijzondere dieren en die hebben niet allemaal kunnen overleven. Maar gelukkig is er dan het ‘Natuurhistorisch Museum van Uitgestorven Beesten!’ Op het schutblad van het boek *De eenhoorn* staat een plattegrond van het museum en is te zien dat er zes zalen zijn. Die zalen zijn direct ook de hoofdstukken van dit

Jeugd

De eenhoorn / 8+

Lotte Stegeman
Vormgeving en illustraties
Marieke Nelissen

Luitingh-Sijthoff
€ 19,99

papieren museum. De lezer wordt uitgenodigd naar binnen te gaan en op ontdekkingsstocht te gaan naar ‘fantastische dieren die ooit leefden’. Elk hoofdstuk begint met een spreadvullende overzichtsillustratie van de zaal en daarna wordt dan in tekst en beeld beschreven wat er allemaal te zien is.

Er wordt erg veel informatie gegeven, maar op een toegankelijke wijze en je hoeft niet alle zalen direct te bezoeken. Voordeel van een papieren museum is dat je gewoon even weg kunt gaan en later kunt terugkeren. De prachtige kleurenillustraties, ware kunstwerken, brengen dieren tot leven die niet meer leven (zoals de Dodo). In het museum wordt ook aandacht geschonken aan ‘vijf pechvogels die er nú nog zijn, maar straks misschien niet meer...’. Auteur Lotte Stegeman en illustrator Marieke Nelissen zijn heel goed op elkaar ingespeeld en dat lieten zij al eerder zien in hun boek *Beestachtige burens* uit 2019 dat heel terecht een Vlag en Wimpel kreeg voor de illustraties.

Portret van Sammy

De dertienjarige Sammy woont bij zijn moeder, samen met z’n jongzusje Saartje. Eigenlijk zorgt Sammy voor zijn moeder, die geen werk heeft en amper voor haar zelf en de kinderen kan zorgen. Regelmatig komt er iemand kijken hoe het bij het gezin gaat.

In *Sammy* van Siska Goeminne (*De Eenhoorn*, € 15,95 / 12+) wordt een intens psychologisch portret van Sammy beschreven, een moedige jongen die ondanks alle problemen thuis er het beste van probeert te maken, ook al is dat vaak gewoon niet mogelijk. Wat de oorzaak is van de thuissituatie met veel armoede is voor de lezer in eerste instantie onduidelijk. Op school sluit Sammy zich buiten, zelfs vaak voor zijn vriend Djam. Op een indrukwekkende en

vooral ook integere wijze weet de auteur beetje bij beetje de lezer kennis te laten maken met de achtergrond van de situatie waarin Sammy leeft. Er is een overbuur die Sammy in de gaten houdt en die veel van hem weet, maar wie is hij? Bijzonder mooi wordt de relatie van Sammy met zijn moeder, vaak met ruzie, maar ook met liefde en loyaliteit, uitgewerkt.

Vijf minuutjes?

Een jongetje vraagt de aandacht van zijn ouders, maar hij moet terug naar bed en mag over vijf minuutjes terugkomen. Maar hoe lang duurt vijf minuten? Vijf minuutjes wachten bij het postloket lijkt een eeuwigheid. Vijf minuten wachten tot de bibliotheek open gaat duurt ook erg lang, net zoals die minuten in de rij staan om je stapel boeken in te

leveren. Maar bij de tandarts vijf minuten wachten is veel te kort, net zoals bij de uitspraak van de tandarts: ‘binnen vijf minuten zijn we klaar’ die minuten sneller voorbij mogen gaan.

Vijf minuten van Liz Garton Scallion en Audrey Vernick (Clavis, € 15,95 / 4+) is een humoristisch prentenboek over hoe snel én hoe traag de tijd soms gaat, met sfeervolle illustraties van Olivier Tallec waarop de zeer herkenbare gevoelens van het jongetje duidelijk worden weergegeven.

Het prentenboek leent zich voor interactief voorlezen waarbij met kinderen van gedachten gewisseld kan worden over het begrip ‘tijd’. Een bijzonder slot heeft het boek als vijf minuten eigenlijk tien minuten worden bij het voorlezen voor het slapengaan.